

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการคือ 1) ศึกษาวิธีการจัดการของกลุ่มสตรีภาคเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มสตรีภาคเกษตร 3) ศึกษาผลการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว 4) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจ

วิธีการศึกษา ใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวทางการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 18 คน คือ กรรมการบริหารกลุ่มสมาชิกกลุ่ม ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาควบคู่แนวความคิดทฤษฎี ธรรมและบริบทประกอบ

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการของกลุ่มสตรี ได้มีการบริหารในรูปของคณะกรรมการที่มีการแบ่งความรับผิดชอบในการดำเนินงาน มีการอำนวยความสะดวกและสั่งการ ชี้คกฎระเบียบของกลุ่ม และมีความยืดหยุ่นที่เป็นลักษณะประชาธิปไตย คือ มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก และมีความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐาน มีความสามัคคีและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีแผนการดำเนินงานประจำปีในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรม พบว่ามีหลายประการที่สำคัญ คือปัจจัยทางด้านแนวคิดการแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยใช้ผ้าทอพื้นบ้านสีธรรมชาติที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมมาปรับประยุกต์ใช้กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพึ่งพาตนเองโดยมีวิธีการบริหารจัดการที่สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจผ้าทอให้สามารถแข่งขันกับตลาดภายในและภายนอกท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานพบว่า การทอผ้าพื้นบ้านสีธรรมชาติกลายเป็นอาชีพหลักที่ทำให้กลุ่มมีรายได้ประจำ ลดการอพยพย้ายถิ่นไปหางานทำนอกชุมชน มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรงรงค์ให้ใช้สีธรรมชาติที่เกิดจากต้นไม้ภายในหมู่บ้าน โดยนำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีคุณค่า สตรีได้มีการพัฒนาตนเองและได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชนส่งผลให้สมาชิกครอบครัวของสตรีผู้ทอผ้ามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร คือบุคลากรของกลุ่มยังขาดทักษะที่ก้าวหน้าในการพัฒนาตนเองและมีจำนวนผู้นำกลุ่มน้อยเกินไป ในด้านการประชาสัมพันธ์ ประสานงาน กลุ่มยังขาดการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานกับองค์กรภายนอกในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายกับองค์กรชาวบ้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย กลุ่มสตรีควรมีการสร้างผู้นำกลุ่มเพิ่มโดยให้ความรู้กับสมาชิกในทุกด้านที่เกี่ยวข้องและมีการส่งเสริมอาชีพใหม่ให้หลากหลายเพื่อเป็นอีกทางเลือกของสตรีในการพัฒนาตนเองและชุมชนได้อย่างมั่นคง รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของสตรีภาคเกษตรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและการเมือง

There are 4 important objectives of this research, i.e., 1. To study the management methods employed by female agricultural group for economic self-reliance, 2. To study factors relating to activities for economic self-reliance performed by the female agricultural group, 3. To study the results of such activities, 4. To study problems of economic self-reliance.

Data collecting methods are both documentary and field-work by using the in-depth interview technique. 18 key-informants who are the group committees and its members and voluntarily to be interviewed in-depth for the matter. Data collected more analyzed with logical context description and descriptive statistics.

Results of the study are summarized below:

1. In the management aspect, a form of committee was established with regulation reflecting democratic method, i.e, member's opinions being listened, honesty is deem a basic character, group-minded and mutual help, having annual work plan to follow including periodically evaluation of work.

2. Factors relating to the activities are varied starting from ideas to solve the poverty problems faced by members's families; the organizing of female groups was then emerged; it aims to create supplement occupation in order to getting more income, and the weaving of local cloth with natural color was therefore introduced with emphasis on using local resource and natural environment conservation for better quality of life. In addition, the group has its own shop for selling its members products with advice from some private non-profit organizations.

3. Results of the group activities yield more income for farm-families, reducing rate of out-migration, environmental conservation and application of local wisdom as the case maybe. Women can develop themselves being accepted by families and community leading to better quality of life. Some problems were detected, e.g., lack of proper skills among members, small number of leader in the group, lack of proper public relation work and others.

Recommendations proposed by the researcher are encouraging leadership quality among group members, providing more knowledge and occupational alternatives for effective female development and better community to live in.